

Dálkkádatláhka

Riikkabeivviid mearrádusa mielde seadáhít:

1 lohku

Almmolaš mearrádušat

1 §

Lága mihttomearri

Dán lágas seadáhít mihttomeriid ja rámmaid Suoma dálkkádatpolitihka plánemii ja dan ollašuvvama čuovvumii. Lága mihttomearrin lea;

1) beavttálmahttit ja heivehit oktii dálkkádatnuppástusa goazaheapmái ja dása vuogáiduvvamii čujuheaddji doaimbajuid plánema ja ollašuhhtima čuovvuma;

2) nannet riikkabeivviid ja álbmoga vejolašvuoda oassálastit ja váikkuhit dálkkádatpolitihka plánemii.

2 §

Lága ja plánenvuogádaga mihttomearit

Lága ja dan čuovvu dálkkádatpolitihka plánenvuogádaga mihttomearrin lea oasistis sihkkarastit, ahte:

1) olbmo doaimmaid dagahan šaddovistegássaid bázahusat geahppánit ja njieluid dagahan jávkamat lassánit nu, ahte šaddovistegássaid bázahusat leat eanemustá seammá stuorrá go jávkamat jagis 2035 ja ahte jávkamat lassánit ja bázahusat geahppánit ain dan maŋŋá;

2) olbmo doaimmaid dagahan ovddasvástádušjuohko- ja bázahusgávpešektora oktiirehkenastojuvvon šaddovistegássaid bázahusat áibmogeardá geahppánit jagi 2030 rádjái unnimustá 60 proseantta ja jagi 2040 rádjái unnimustá 80 proseantta go veardidit jahkái 1990;

3) olbmo doaimmaid dagahan ovddasvástádušjuohko- ja bázahusgávpešektora oktiirehkenastojuvvon šaddovistegássaid bázahusat áibmogeardá geahppánit jagi 2050 rádjái unnimustá 90 proseantta, muhto figgat 95 proseantta dássái, go veardidit jahkái 1990; ja

4) našuvnnaš doaimmain vuogáiduvvat dálkkádatnuppástussii ovddidemiin dálkkádatriskkaid hálddašeami ja dálkkádatnuppástussuodáid.

Lága ja dan čuovvu dálkkádatpolitihka plánenvuogádaga mihttomearrin lea maiddá sihkkarastit oasistis Suoma čatnan soahpamušas sihke Eurohpá uniovna lánkaásaheamis boahán šaddovistegássaid geahpedeami ja čuovvuma, njieluid nannema ja vuogáiduvvama guoskevaš geatnegasuodaid dievvama. Jos Suoma čatnan riikkaidgaskasaš soahpamuš dahje Eurohpá uniovna lánkaásaheapmi sisttisdoallá ovdalis máinnašuvvon garrasut šaddovistegássaid bázahusaid dahje jávkamiid guoskevaš mihttomeriid, 1 momeantta 1—3 sajis oaivvilduvvon mihttomeriid ferte vuodduvvat dáidda.

Lassin lága ja dan čuovvu dálkkádatpolitihka plánenvuogádaga mihttomearrin lea:

1) sihkkarastit oasistis dálkkádatdoaimmaid vuogáiduvvama ja suvdilis ovdáneami;

2) dorvvastit oasistis sápmelaččaid vejolašvuodaid bajásdoallat ja ovddidit iežaset giela ja kultuvrra.

3 §

Heivehansuorgi

Dán lága heivehit stáhta virgeoapmahaččaid bargguide dálkkádatpolitihka plánaid dahkamis ja daid ollašuhttima sihkkarastimis.

Bázahusgávpešektora gullelaš šaddovistegássaid bázahusain ja doaimmain daid geahpedeapmin seadáhít bázahusgávpešektora (311/2011), áibmojohtalusa bázahusgávppis addojuvvon lágas (34/2010) ja Kioto mekanismaid geavaheamis addojuvvon lágas (109/2007).

4 §

Váikkuhusat plánemii ja mearrádusdahkamii

Dán lága vuodul dahkkojuvvon plánat leat, čuovvumin maid dain eará lágain seadáhuvvo, vuhtiiváldit plánedettiin ja mearridettiin eará lánkaásaheami vuodul šaddovistegássaid bázahusaide ja jávkamiidda váikkuheaddji ja dálkkádatnuppástusa vuogáiduvvamii guoskevaš doaimmaid.

5 §

Dálkkádatnuppástusa goazaheami ja dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama ovddideaddji doaimmat

Stáhta virgeoapmahaš ferte ovddidit doaimmainis dán lága čuovvu mihttomeriid ja plánaid ollašuvvama.

6 §

Meroštallamat

Dán lágas oaivvildit:

1) *šaddovistegássain* čitnadioksiida, metána, hávkkadioksidula, fluoračitnazázaid, perfluoračitnazázaid, riššaheksafluorida, hávkkatrifluorida ja earáid áibmogearddi lunddolaš ja olbmo doaimmaid dagahan gássalágan ávnnasosiid, mat váldet vuostá ja sáddejit ovddasguvlui infraruktes suonjardahttima;

2) *dálkkádatnuppástussan* dakkáraš nuppástusa dálkkádagas, man olbmuid doaimmat leat dagahan nuppástuhttimin áibmogearddi ávdnasiid meari njuolga dahje eahpenjuolga. Molsašuddan lea stuorát go mii lea dálkkádahkii lunddolaš veardádallangelbbolaš áiggi maŋŋá;

3) *dálkkádatnuppástusa goazahemiin* olbmo doaimmaid dagahan šaddovistegássaid bázahusaid šaddama ja dáid áibmogeardáid beassama eastima, njieluid nannema ja eará dálkkádatnuppástusa váikkuhusaid geahpedeami dahje jávkadeami;

4) *dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama* doaimmaid, main ráhkkanit ja vuogáiduvvat dálkkádatnuppástussii ja dan váikkuhusaide ja doaimmaid, main sáhtta leat ávki dálkkádatnuppástussii laktáseaddji váikkuhusain;

5) *našuvnnalaš šaddovistegássaid inventerenvuogádagain* energiijauniovvna ja dálkkádatdoaimmaid hálldašeamis, Eurohpá parlameantta ja rádi ášahusaid (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Eurohpá parlameantta ja rádi direktiivaid 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, rádi direktiivaid 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 nuppástuhttimis sihke Eurohpá parlameantta ja rádi ášahusa

(EU) N:o 525/2013 gomiheamis addojuvvon Eurohpá parlameantta ja ráđi ášahusa (EU) 2018/1999 2 artihkkala 12 sajis oaivvilduvvon našuvnnalaš inventerenvuogádaga;

6) *našuvnnalaš politihkkadoaimmaid raporterenvuogádagain* 5 sajis máinnašuvvon ášahusa 2 artihkkala 6 sajis oaivvilduvvon politihkkariid, doaimbajuid ja einnostusaid vuogádaga;

7) *bázahusgávpešektora bázahusain* bázahusgávpešektora 2—5 §:s oaivvilduvvon máinnašuvvon lága heivehansuorgái gullevaš bázahusaid ja áibmojohtolaga bázahusgávppis addojuvvon lága 2 §:s oaivvilduvvon máinnašuvvon lága heivehansuorgái gullevaš bázahusaid;

8) *ovddasvástádusjuohkosektora bázahusain* čadni jahkásaš šaddovistegássa geahpedemiid lahttoriikkain jagiin 2021—2030, mainna ovddidit dálkkádatdoaimmaid vai Pariisa soahpamuša čatnaseamit ollašuvvet, sihke ášahusa (EU) N:o 525/2013 nuppástuhttimis addojuvvon Eurohpá parlameantta ja ráđi ášahusa (EU) 2018/842 3 artihkkala 1 sajis oaivvilduvvon šaddovistegássa;

9) *eanangeavahansektoriin* našuvnnalaš šaddovistegássa inventerenvuogádagas geavahuvvon eanageavaheami, eanageavaheami nuppástusa ja vuovdedoallosektora čuovvu eanangeavahanhámiid:

a) vuovdeana

b) gilvineanan;

c) sitnoguovllut;

d) njeaššit;

e) huksejuvvon eanan;

f) eará eanan;

10) *njieluin* proseassa, doaimma dahje mekanisemma, mii čatná šaddovistegássa, aerosola dahje šaddovistegássa ovdahámi áibmogearddis;

11) *jávkamiin* dan meari šaddovistegássa, man njiellu čatná áibmogearddis dihto áiggis.

2 lohku

Plánenvuogádat

7 §

Dálkkádatpolitihka plánenvuogádat

Dán lága čuovvu dálkkádatpolitihka plánenvuogádat čeahkkana čuovvovaš dálkkádatpolitihka plánain:

1) guhkes áigegaska dálkkádatplána;

2) našuvnnalaš vuogáiduvvanplána dálkkádatnuppástussii;

3) gaskamearalaččat guhkes áigegaska dálkkádatplána;

4) eanangeavahansektora dálkkádatplána.

Dálkkádatpolitihka plánenvuogádagas meroštallo šaddovistegássa bázahusaid geahpedeami, njieluid nannema ja dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama mihttomeriid ja daid ollašuvvamii dárbbasahtti doaimmaid sierra hálddahussurggiin.

8 §

Dálkkádatpolitihka plánaid almmolaš gáibádušat

Dálkkádatnuppástusa goazaheami ja dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama guoskevaš mihttomeriid ja doaimmaid ferte ášahit dálkkádatpolitihka plánain áigeguovdilis diedalaš dieđu vuodul nu, ahte vuhtiiváldit dálkkádatnuppástusa ovdáneami, dán jáhkehahtti positiivvalaš ja

negatiivvalaš váikkuhusaid, dása laktáseaddji riskkaid sihke vejolašvuodaid lihkohisvuodaid eastadeapmái ja daid vahátlaš váikkuhusaid ráddjemii.

Plánain ferte ovdanbuktit Suoma čadni riikkaidgaskasaš soahpamušaid ja Eurohpá uniovnna lánkaásaheami geatnegasvuodaid ja plánaid vehkiin ferte oasistis sihkkarastit geatnegasvuodaid dievvama. Plánaid válmmaštallamis ferte lassin vuhtiiváldit:

1) našuvnnalaš šaddovistegássaid inventerenvuogádagas ja našuvnnalaš politihkkadoaimmaid raporterenvuogádagas buvttaduvvon dieđuid;

2) árvvoštallamiid riikkaidgaskasaš ja Eurohpá uniovnna dálkkádatpolitihka gárggiideamis;

3) biraslaš, ekonomalaš ja sosiálalaš dahkkiid suvdilis ovdáneami vuodđojurdaga mielde;

4) dálkkádatnuppástusa goazaheami ja dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama guoskevaš doaimmaid goasttádusbeaktilisvuoda;

5) šaddovistegássaid geahpedeami, njieluid nannema sihke dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama guoskevaš teknologijja dási ja ovdáneami;

6) plánaid oktiiheiveheami dárbbasahtti osiid bealis energijja- ja johtaluspolitihka plánemiin;

7) plánaid vejolaš váikkuhusaid ruovttueatnama biebmodorvui;

8) plánaid vejolaš váikkuhusaid luonddu mánggahámatvuhtii;

9) earáid go 1—8 sajiin oaivvilduvvon servodaga ovdáneami dáfus mihtilmas dahkkiid.

9 §

Guhkes áigegaskka dálkkádatplána

Stáhtaráddi dohkkeha unnimustá oktii logi jagis guhkes áigegaskka dálkkádatplána. Plána ovdanbukta 2 §:s oaivvilduvvon mihttomeriid olaheapmin čuovvovaš áššiid:

1) ovddasvástádusjuohko-, bázahusgávpe- ja eanageavahansektora oktiirehkenastojuvvon šaddovistegássaid bázahusaid ja jávkamiid ovdáneami guoskevaš einnostusaid, maidda gullet unnimustá čuovvovaš 30 jagi ja main vuhtiiváldit šaddovistegássaid bázahusaid geahpedeami, njieluid nannema ja dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama;

2) 2 § 1 momaantta 3 sajis oaivvilduvvon šaddovistegássaid geahpedanmihttomearrái ja 1 sajis oaivvilduvvon njieluid dagahan jávkamiid lassáneami guoskevaš mihttomearrái vuodđuduvvi ovdánavejolašvuodaid guovddáš doaimbasurggiid guovdu;

3) árvvoštallama šaddovistegássaid bázahusaid ja geahpedanvugiid ja njieluid nannenvugiid guhkes áigegaskka ovdánanoidnosiin;

4) earáid go 1—3 sajiin oaivvilduvvon dárbbasahtti áššiid.

10 §

Našuvnnalaš vuogáiduvvanplána dálkkádatnuppástussii

Stáhtaráddi dohkkeha našuvnnalaš vuogáiduvvanplána dálkkádatnuppástussii unnimustá juohke nuppi válgabaji. Vuogáiduvvanplána ovdanbukta 2 §:s oaivvilduvvon mihttomeriid olaheapmin čuovvovaš áššiid:

1) áigeovuodilis riska- ja hávváduvvivuodaárvvoštallama;

2) vuogáiduvvama hálddahussuorggi guovdu, rájáiid rasttildeaddji ja guovlluguovdasaš árvvoštallamiid dárbbu mielde;

3) doaimmaid vuogáiduvvama mihttomeriid olaheapmin ja árvvoštallama daid váikkuhusain;

4) earáid go 1—3 sajiin oaivvilduvvon dárbbasahtti áššiid.

Daid válgabajiid áigge, goas ii leat 1 momaanttas oaivvilduvvon geatnegasvuolta dahkat plána, ferte goittotge árvvoštallat fámus lean plána áigeovuodilisvuoda ja ođđa doaimmaid dárbbu.

11 §

Gaskaguhkes áigegaska dálkkádatplána

Stáhtaráđđi dohkkeha oktii válgabajis gaskaguhkes áigegaska dálkkádatplána. Plána ovdanbuktá 2 §:s oaivvilduvvon mihttomeriid olaheapmin čuovvovaš áššiid:

- 1) mihttomeari ovddasvástádusjuohkosektora šaddovistegássaid bázasusaid ovdáneamis;
- 2) doaimmaid, main olbmo doaimmaid dagahan ovddasvástádusjuohkosektora šaddovistegássaid bázasusat geahppánit;
- 3) dieđuid šaddovistegássaid bázasusaid ja jávkamiid ovdáneamis;
- 4) árvvoštallamiid bázasusaid ovdáneamis ja doaimmaid váikkuhusain dáidda;
- 5) earáid go 1—4 sajiin oaivvilduvvon dárbbasahtti áššiid.

Ovdalis máinnašuvvon 1 momeantta 3 ja 4 sajiin oaivvilduvvon dieđut ja árvvoštallamat ovdanbuktet čuovvovaš áššiid:

- 1) dieđuid ovddasvástádusjuohko- ja bázasusgávpektora oktiirehkenastojuvvon šaddovistegássaid bázasusaid ovdáneamis gitta jagis 1990;
- 2) dieđuid bázasusgávpektora, ovddasvástádusjuohkosektora ja eanageavahansektora šaddovistegássaid bázasusaid ja jávkamiid ovdáneamis gitta jagis 2005;
- 3) árvvoštallama ovddasvástádusjuohko- ja bázasusgávpektora oktiirehkenastojuvvon šaddovistegássaid ja sierra maiddái ovddasvástádusjuohkosektora bázasusaid ovdáneamis plána dohkkeheami maŋŋá čuovvovaš 10—15 jagi áigge dáláš doaimmaid vuodul;
- 4) árvvoštallama ovddasvástádusjuohkosektora šaddovistegássaid ovdáneamis plána dohkkeheami maŋŋá čuovvovaš 10—15 jagi áigge dáláš ja odđa doaimmaid vuodul;
- 5) earáid go 1—4 sajiin oaivvilduvvon dárbbasahtti áššiid.

12 §

Eanageavahansektora dálkkádatplána

Stáhtaráđđi dohkkeha eanageavahansektora dálkkádatplána unnimustá juohke nuppi válgabaji. Plána ovdanbuktá 2 §:s oaivvilduvvon mihttomeriid olaheapmi čuovvovaš áššiid:

- 1) mihttomeari šaddovistegássaid bázasusaid ja jávkamiid ovdáneamis eanageavahansektoris;
- 2) doaimmaid, mat geahpedit šaddovistegássaid bázasusaid ja lasihit daid jávkamiid eanageavahansektoris;
- 3) dieđuid šaddovistegássaid bázasusaid ja jávkamiid ovdáneamis;
- 4) árvvoštallamiid eanageavahansektora šaddovistegássaid bázasusaid ja jávkamiid ovdáneamis ja doaimmaid váikkuhusain dáidda;
- 5) earáid go 1—4 sajiin oaivvilduvvon dárbbasahtti áššiid.

Ovdalis 1 momeantta 3 ja 4 sajiin oaivvilduvvon dieđut ja árvvoštallamat ovdanbuktet čuovvovaš áššiid:

- 1) dieđuid ovddasvástádusjuohko- ja bázasusgávpektora oktiirehkenastojuvvon šaddovistegássaid bázasusaid ovdáneamis gitta jagis 1990;
- 2) dieđuid eanageavahansektora šaddovistegássaid bázasusaid ja jávkamiid ovdáneamis gitta jagis 1990;
- 3) árvvoštallama eanageavahansektora šaddovistegássaid bázasusaid ja jávkamiid ovdáneamis plána dohkkeheami maŋŋá čuovvovaš 10—15 jagi áigge dáláš doaimmaid vuodul;
- 4) árvvoštallama eanageavahansektora šaddovistegássaid ja jávkamiid ovdáneamis plána dohkkeheami maŋŋá čuovvovaš 10—15 jagi áigge dáláš ja odđa doaimmaid vuodul;
- 5) earáid go 1—4 sajiin oaivvilduvvon dárbbasahtti áššiid.

Daid válgabajiid áigge, goas ii leat 1 momeanttas oaivvilduvvon geatnegasvuolta dahkat plána, ferte goittotge árvvoštallat fámus lean plána áigeguovdilisuodá ja odđa doaimmaid dárbbu.

13 §

Dálkkádatpolitihka plánaid válmmaštallan

Ovdalis 9—12 §:s oavvilduvvon dálkkádatpolitihka plánaid válmmaštalladettiin ferte álbmogii várret dilálašvuoda oahpásmuvvat plánaevttohussii ja ovdanbuktit dan birra miellaguottuid. Lassin guovddáš virgeoapmahaččain ja servošiin ja 20 §:s oavvilduvvon dálkkádatpanelas ja 21 §:s oavvilduvvon sápmelaš dálkkádatrádis ferte jearrat plánaevttohusas cealkámuša. Cealkámuša ferte bivdit maiddái sámedikkis ja nuortalaččaid siidačoahkkimis.

Dálkkádatpolitihka plánaid birasváikkuhusaid árvvoštallamis seadáhuvvo virgeoapmahaččaid plánaid ja prográmmaid birasváikkuhusaid árvvoštallamis addojuvvon lágas (200/2005). Plánaid dahkama oktavuodas maiddái daid ekonomalaš ja sosiálalaš ja earáid váikkuhusaid ferte čielggadit dárbbu mielde.

14 §

Sámekultuvrra ovddideapmi

Ovdalis 9—12 §:s oavvilduvvon dálkkádatpolitihka plánaid válmmaštallamis vuhtiiváldit sámedikkis addojuvvon lágas (974/1995) oavvilduvvon sápmelaččaid ruovttuguovllus sápmelaččaid vuoigatvuoda bajásdoallat ja ovddidit iežas giela ja kultuvrra. Dán vuoigatvuoda dorvvasteapmin virgeoapmahaččat fertejit válmmaštalladettiin plánaid ráddádallat sámedikkiin. Ráddádallamiin čuovvut sámedikkis addojuvvon lága 9 § čuovvu meannudeami.

Plánaid válmmaštallamis vuhtiiváldit maiddái dan, maid nuortalašlágas (253/1995) seadáhuvvo nuortalaččaid ja nuortalašguovllu eallindiliid ja birgenláhkevejolašvuodaid ovddideamis sihke nuortalaškultuvrra bajásdoallamis ja ovddideamis.

3 lohku

Raporteren ja čuovvun

15 §

Čilgehus riikkabeivviide

Stáhtaráddi addá riikkabeivviide čilgehusaid dan dohkkehan:

- 1) 9 §:s oavvilduvvon guhkes áigegaskka dálkkádatplánas;
- 2) 10 §:s oavvilduvvon našuvnnalaš vuogáiduvvanplánas dálkkádatnuppástussii;
- 3) 11 §:s oavvilduvvon gaskaguhkes áigegaskka dálkkádatplánas;
- 4) 12 §:s oavvilduvvon eanangeavahansektora dálkkádatplánas.

16 §

Dálkkádatpolitihka plánaid ollašuvvama čuovvun

Stáhtaráddi ferte čuovvut 9—12 §:s oavvilduvvon dálkkádatpolitihka plánaid ollašuvvama doarvái bures, vai sáhtá gávnnaht, ollašuvvetgo plánain ásahuvvon dálkkádatplána goazaheami ja dálkkádatnuppástussii vuogáiduvvama guoskevaš mihttomearit ja 2 §:s oavvilduvvon mihttomearit. Čuovvuma vuodul stáhtaráddi mearrida dárbbu mielde mihttomeriid olaheapmái dárbbalaš lassedoaimmaid.

Stáhtaráddi ferte čuovvut 2 §:s oavvilduvvon mihttomeriid reahkkáma áigeguovdilis dálkkádatnuppástusa guoskevaš dieđalaš dieđu vuodul ja vai sihkarastit dan, ahte mihttomearit

devdet Suoma čatnan riikkaidgaskasaš soahpamušaid ja Eurohpá uniovnna lálkkaásaheami čuovvu geatnegasvuodaid.

Ovdalis 9, 11 ja 12 §:s oaivvilduvvon dálkkádatpolitihka plánaide gullelaš bázahus- ja jávkanovdánanárvoštallamiid ollašuvvama ferte čuovvut našuvnnalaš šaddovistegássaidd inventerenvuogádagas jáhkásaččat buvttaduvvon šaddovistegássaidd guoskelaš dieđuid vuodul. Lassin plánaidd čuovvumis ferte vuhtiiváldit našuvnnalaš politihkkadoaimmaid raporterenvuogádagas buvttaduvvon dieđuid.

Stáhtaráđđi ferte dieđihit čuovvuma bohtosiin álbmogii.

17 §

Dálkkádatpolitihka plánaidd nuppástuhttin

Stáhtaráđđi ferte 16 § 1 momeanttas oaivvilduvvon lassedoaimmaid guoskelaš mearrádusa mielde nuppástuhttit 9—12 §:s oaivvilduvvon dálkkádatpolitihka plánaidd. Plánaidd nuppástuhttimis čuovvut, maid 13 ja 14 §:s seadáhuvo meannudeamis man plánaidd válmmaštallamis ferte čuovvut.

Dan lassin, maid 1 momeanttas seadáhuvo, 9—12 §:s oaivvilduvvon dálkkádatpolitihka plánaidd sáhtá maiddá nuppástuhttit dáidd sisttisoallan mearkkašumi bealis uhcánaš dieđuin ihtán váilelašvuodaid dihtii. Dákkáraš ášši nuppástuhttima sáhtá čadahit čuovokeahtá 13 ja 14 § čuovvu meannudeami.

18 §

Dálkkádatjahkemuitalus

Stáhtaráđđi addá juohke kaleanddarjagi dálkkádatjahkemuitalusa riikkabeivviide. Dálkkádatjahkemuitalusas fertejit leat;

2) árvoštallan dálkkádatpolitihka plánain ovdanbuktojuvvon dáláš ja plánejuvvon doaimmaid reahkkámis čuovvovaš 15 jagi áigái ášahuvvon mihttomeriid olaheami oasis ja árvoštallan daidd olaheami gáibidan 16 § 1 momeanttas oaivvilduvvon lassedoaimmaid dárbbus;

3) dieđut 11 §:s oaivvilduvvon guhkes áigegaska dálkkádatplánii gullelaš nuoskkidangeahpidanmihttomeriid ollašuvvamis;

4) dieđut 12 §:s oaivvilduvvon eanangeavahansektorii gullelaš bázahusaid ja jávkamiid guoskelaš mihttomeriid ollašuvvamis;

5) 2 sajis oaivvilduvvon dáláš ja plánejuvvon doaimmaid ja 16 § 1 momeanttas oaivvilduvvon lassedoaimmaid guoskelaš dieđut:

6) dárbbašahtti viiddis árvoštallan 10 §:s oaivvilduvvon vuogáiduvvanplánii gullelaš vuogáiduvvandoaimmaid reahkkámis ja beaktisvuodas ja dárbbu mielde čilgehus plánejuvvon vuogáiduvvandoaimmaid ollašuvvamis hálldahussurggiid guovdu ja guovlluguovdasáččat.

Birasministeriija ferte dieđihit álbmogii dálkkádatjahkemuitalusa addimis ja dan guovddáš sisdoalus.

4 lohku

Virgeopmahaččat ja earát doaimmit

19 §

Virgeoapmahaččaid barggut

Gudege ministeriija válmmaštallá hálddahussuorggis guoskevaš ossodaga 9—12 §:s oaivvilduvvon dálkkádatpolitihka plánain ja doaimmaha hálddahussuorggis guoskevaš dieđuid 18 § čuovvu dálkkádatjahkemuitalusa várás. Dálkkádatpolitihka plánaid oktiiveheamis ja čohkkemis vástida 9 §:s guhkes áigegaskka dálkkádatplána oasis bargo- ja ealáhusministeriija, 10 §:s oaivvilduvvon našuvnnalaš gaskaguhkes áigegaskka dálkkádatplána oasis birasministeriija ja 12 §:s oaivvilduvvon eanageavahansektora dálkkádatplána oasis eana- ja meahcedoalloministeriija.

Dán lága čuovvu plánaid ollašuvvama stivren ja čuovvun gullet doaimmasuorggis gudege ministeriijai. Dálkkádatjahkemuitalusa čohkkemis vástida birasministeriija.

Saddovistegássaid našuvnnalaš inventerenvuogádagas ovddasvástádusovttadahkan doaimmá Statistihkkaguovddáš.

20 §

Suoma dálkkádatpanela

Stáhtaráđdi ásaha njealji jagi mearreáigái hávil Suoma dálkkádatpanela, mii lea sorjjaskehtes dieđalaš áššedovdiorgána. Dálkkádatpanelas fertejit leat ovddasteaddjit sierra dieđasurggiin.

Dálkkádatpanela bargun lea buvttadit, čohkket ja sirret dieđalaš dieđu ja dovddastit dieđu dárbbuid dálkkádatnuppástusa goazadeamis ja dása vuogáiduvvamis dálkkádatpolitihka plánema, ollašuhttima, čuovvuma ja mearrádusdahkama várás. Dáid bargguid várás dálkkádatpanela addá cealkámušaid dálkkádatnuppástusa goazaheapmái ja dása vuogáiduvvamii laktásan dálkkádatpolitihka áššegirjjiin. Dálkkádatpanela sáhtá maiddá buvttadit earáid čielggadusaid ja materiálad, main dat gulahallá dárbbu mielde álbmogiin ja mearrádusdahkkiin. Suoma dálkkádatpanela lahttui sáhttit máksit barggu dikšumis govtolaš bálkká.

Stáhtarádi ásašusain sáhttit addit dárkilut njuolggadusaid dálkkádatpanela bargguin, čoahkkádusas ja earáin dálkkádatplána guoskevaš meannudemiin ja lahtuid válljemis, doaimmabajis ja bálkkáin.

21 §

Sápmelaš dálkkádatráđdi

Ovdalis 9—12 §:s oaivvilduvvon dálkkádatpolitihka plánaid válmmaštallama doarjjan stáhtaráđdi ásaha mearreáigái sápmelaččaid dálkkádatráđi. Sápmelaš dálkkádatrádis fertejit leat ovddasteaddjit sámi árbevirolaš dieđu hálddašedjjiin ja ovddasteaddjit guovddáš dieđasurggiin.

Sápmelaš dálkkádatrádi bargun lea addit cealkámušaid 9—12 §:s oaivvilduvvon dálkkádatpolitihka plánain sáme kultuvrra ovddideami oasis. Sápmelaš dálkkádatráđdi sáhtá čadahit maiddá earáid dálkkádatnuppástussii sihke sápmelaččaid kultuvrii ja vuoigatvuodaide laktáseaddji diehtovuodu buvttadeami guoskevaš bargguid. Sápmelaš dálkkádatrádi lahttui sáhttit máksit barggu dikšumis govtolaš bálkká.

Stáhtarádi ásašusain sáhttit addit dárkilut njuolggadusaid sápmelaš dálkkádatrádi bargguin, čoahkkádusas, doaimmabajis ja earáin dálkkádatrádi doaimmaid guoskevaš meannudemiin ja dálkkádatrádi lahtuid válljemis, doaimmabajis ja bálkkáin.

5 lohku

Fápmuiboahhtin

22 §

Fápmuiboahhtin

Dát láhka boahhtá fápmui beaivve mánu 20 .
Dáinna lágain gomihit dálkkádatlága (609/2015).

23 §

Sirdašuvvanjuolggadusat

Vuosttamuš 9 §:s oaiivilduvvon guhkes áigegaskka dálkkádatplána ferte dohkkehit mañimustá jagis 2025.

Ovdalis 11 §:s oaiivilduvvon gaskaguhkes áigegaskka dálkkádatplána ferte dohkkehuvvot vuosttamuš háve dán lága fápmuiboahhtima maññá álgán vuosttamuš válgabaji áigge. Ovdalis 10 §:s oaiivilduvvon našuvnnalaš vuogáiduvvanplána dálkkádatnuppástussii ja 12 §:s oaiivilduvvon eanangeavahansektora dálkkádatplána ferte dohkkehuvvot vuosttamuš háve mañimustá dán lága fápmuiboahhtima maññá álgán nuppi válgabaji áigge. Goittotge 10 § 2 momeanttas ja 12 § 3 momeanttas oaiivilduvvon árvoštallama ferte dahkat vuosttamuš háve dán lága fápmuiboahhtima maññá álgán vuosttamuš válgabaji áigge, juos ii 10 ja 12 §:s oaiivilduvvon plána dohkkehuvvo gažaldatvuloš válgabaji áigge.

Dakkáraš dálkkádatpolitihka plánaid, maid válmmaštallan lea gaskan go dát láhka boahhtá fápmui, válmmaštallamii ja sisdollui heivehit dán lága fápmui boadedettiin fámus lean njuolggadusaid.

Dán lága 3 logu heivehit maiddái dálkkádatpolitihka plánaide dan lága fápmui boadedettiin.

Naantalis ja Helssegis 10.6.2022

Dásseválldi Presideanta

Sauli Niinistö

Biras- ja dálkkádatministtar Maria Ohisalo